

חישוב נפרד או מאוחד - התקבל ערעור נוסף של בני זוג

פברואר 2010

חזר מקצועי מספר 14/10

כידוע, בפסק דין קלס¹ נקבע, כי בני זוג העובדים בעסק משותף, ואשר מוכיחים כי הכנסותיהם אינן תלויות זה בזה - זכאים לדרוש פיצול הכנסתם ועריכת חישוב נפרד לצרכי מס. למרות פסק הדין, לא תמיד הסכימו שלטונות המס לאפשר חישוב מס נפרד. בפסק דין לס² נקבע, כי לצורך החלת חישוב נפרד בעסק בו עובדים שני בני זוג אין די בנחיצות בן הזוג שאינו רשום³ בתפקידו בחברה ובסבירות משכורתו, אלא יש להתחשב בהיבטים המהותיים של אופן ניהול העסק. בפס"ד שקורי⁴ נפסק, כי בני זוג העובדים באותו עסק, זכאים לחישוב מס נפרד באם בני הזוג מוכיחים: "כי לא נעשתה מניפולציה בהכנסותיהם לשם ניצול לרעה של החישוב הנפרד" וכי, המשכורת משולמת בגין תפקיד המוכח כנחוץ לעסק והינה סבירה. יצוין, כי שלטונות מס הכנסה הגישו ערעור על ההחלטה ולעת עתה מסרבים ליישם הלכה זו.

כעת, ברצוננו לעדכנכם אודות פסק דין נוסף העוסק בסוגיית הזכאות לחישוב מס נפרד בגין משכורתיהם של בעל ואישה העובדים באותו העסק. לאחרונה פסק בית המשפט המחוזי (עמ"ה 1037/07 כהן נ. פקיד שומה), כי כאשר משכורתיהם של בני הזוג משקפות באופן סביר את השקעתם בעבודה בחברה - קיימת זכאות לחישוב מס נפרד.

לדעתנו, ניתן ליישם חישוב נפרד לבני זוג, גם בקיבוץ, במקרים המתאימים. עמדת רשות המסים היא שבפקודת מס הכנסה נקבעה לקיבוץ שיטת מיסוי ייחודית ולכן לא חלה הלכת קלס.

העובדות

- המערערים, מר וגב' כהן, הינם בעל ואישה המחזיקים, חלק כחלק, בהון מניותיה של חברה ליעוץ ארגוני, שאותה הקימו ושותפים בניהולה.
- השניים עובדים בחברה, ומקבלים ממנה שכר עבור עבודתם. נוסף לעבודתם כיועצים ארגוניים מטעם החברה, עבדו גם בתפקידי ניהול שונים בחברה, כאשר מר כהן אחראי על מערך הכספים של החברה וגב' כהן אחראית על ניהול מערכות המידע בחברה.

¹ ראה חזרנו 79/06.

² ראה חזרנו 32/09.

³ בן זוג רשום הוא אחד מבני הזוג, לפי בחירתם של בני הזוג, המייצג את הזוג בפני פקיד השומה. לקביעת בן הזוג הרשום אין רק משמעות פורמאלית כאמור לעיל, אלא היא עשויה להשפיע במקרים מסוימים על גובה המס החל על בני הזוג.

⁴ ראה חזרנו 60/09.

השאלה במחלוקת

- האם בני הזוג כהן זכאים לחישוב נפרד במס הכנסה?

טענות משפחת כהן (המערערים)

- כל אחד מבני הזוג מומחה בתחום עיסוקו, וכל אחד תורם את חלקו באופן פרופורציונאלי למשכורתו.
- הכנסותיהם אינן תלויות זו בזו, ולפיכך הינם זכאים לחישוב נפרד.

טענות פקיד השומה (המשיב)

- משכורתה של גב' כהן תלויה במשכורתו של מר כהן ולפיכך אינם זכאים לחישוב נפרד.

דיון

- סעיף 65 לפקודת מס הכנסה קובע, כי הכנסותיהם של בני זוג ייראו כהכנסה אחת, לשם חישוב מס הכנסה. לכלל זה ישנו חריג, הקובע כי בני זוג יכולים לתבוע חישוב נפרד בתנאי שההכנסות אינן תלויות זו בזו.
- את התלות האמורה, יש לראות כמכוונת לכך, שקביעת שיעור התמורה (הכנסה) שמקבל כל אחד מבני הזוג בגין עבודתו תהא בלתי תלויה בעובדה, כי המדובר בבעל ואישה. כאשר משכורת כל אחד מהם משקפת את התמורה המגיעה להם, באופן סביר, לפי מבחן כלכלי הנגזר מטיב העבודה, שעושה כל אחד מהם - אין לאמור על הכנסות אלו כי הן תלויות זו בזו. דהיינו, אם עולה בידיהם להוכיח, כי התמורה שכל אחד מהם מקבל משקפת את העבודה שהוא משקיע בעסק המשותף, כי אז יש לאפשר חישוב נפרד של המס, כשם שזכאים לו כל שניים (או יותר) השותפים בפירמה.
- מהראיות שהובאו, עולה כי השניים עובדים בחברה עבודת אמת, לשניהם ניסיון מקצועי רב בתחום עיסוקם ומשכורתיהם משקפות באופן סביר את השקעתם בעבודה בחברה, זאת למרות שהמשכורת נקבעות בידיהם.
- לפיכך, זכאים בני הזוג כהן לחישוב מס נפרד של משכורתיהם.

נפסק

בנסיבות אלו דין הערעור שהגישה משפחת כהן להתקבל.

בדבר שאלות נוספות ניתן לפנות לרו"ח יוסי שלם, בטלפון: 03-6382845.

yosys@mbt.org.il